

Zbrodnia i kara

Refleksje o przeszłości,
teraźniejszości i przyszłości prawa
karnego

Profesor Jarosław Warylewski
1959–2020

Zbrodnia i kara

Refleksje o przeszłości,
teraźniejszości i przyszłości prawa
karnego

Księga upamiętniająca
Profesora Jarosława Warylewskiego

redakcja
Wojciech Zalewski
Jacek Potulski
Tomasz Snarski

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

Gdańsk 2022

Recenzenci

prof. dr hab. Marek Mozgawa

prof. dr hab. Mirosława Melezini

Redakcja, skład i łamanie

Violet Design

Projekt okładki i stron tytułowych

Studio Spectro

Publikacja sfinansowana ze środków Wydziału Prawa i Administracji
Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-464-3

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 14 49

Spis treści

<i>Wojciech Zalewski, Jacek Potulski, Tomasz Snarski</i> Słowo wstępne	11
<i>Andrzej Lewna</i> Profesor Jarosław Warylewski	13
Wykaz dorobku naukowego prof. zw. Jarosława Warylewskiego (po uzyskaniu stopnia naukowego doktora w listopadzie 1997 r.)	19

Rozdział pierwszy

Wstęp do prawa karnego i nauka o przestępstwie

<i>Janusz Bojarski</i> Czynności medyczne jako kontratyp ustawowy	35
<i>Wojciech Cieślak</i> Cele i funkcje prawa karnego w ujęciu Profesora Jarosława Warylewskiego	47
<i>Radosław Giętkowski</i> Propozycja systemowej dekryminalizacji w odniesieniu do polskiego Kodeksu karnego	52
<i>Stanisław Hoc</i> Profesor Witold Świda – uczeń Profesora Bronisława Wróblewskiego. Refleksje osobiste	62
<i>Elżbieta Hryniewicz-Lach</i> Zasada <i>ultima ratio</i> we współczesnym prawie karnym – szkic zagadnienia	77
<i>Violetta Konarska-Wrzosek</i> Kontratyp wychowawczego oddziaływania na małoletnich (w tym ich karcenia) – kwestia podstaw prawnych, przedmiotowego zakresu i podmiotowego upoważnienia do korzystania z tego prawa	88

Rafał Kubiak

Uświadomienie zgody na zabieg medyczny – warunek czy istota zgody? 99

Jarosław Majewski

Pozbawienie życia nieposłusznego lub opornego żołnierza w sytuacji ostatecznej potrzeby (art. 319 Kodeksu karnego) 116

Olga Sitarz

Czy naruszenie/narażenie wyłącznie własnego dobra może być przesłanką kryminalizacji? 127

Tomasz Snarski

Tryptyk na rzecz kontratypów pozaustawowych w polskim prawie karnym. Profesorowi Jarosławowi Warylewskiemu *in memoriam* 141

Wojciech Zalewski

Zgoda pokrzywdzonego. O postulacie kodyfikacji kontratypu 152

Rozdział drugi

Nauka o środkach reakcji karnej

Zdzisław Brodecki

Kara w epoce sztucznej inteligencji 175

Andrzej Draguła

O naturze kary boskiej 198

Jolanta Jakubowska-Hara

Efektywne wykorzystanie alternatyw kary pozbawienia wolności – problem wciąż aktualny 212

Tomasz Kanty

Strefowa teoria czasu Ludwika Bielawskiego a ustawowe zagrożenie i sądowy wymiar kary pozbawienia wolności 224

Czesław P. Kłak

Kara pozbawienia wolności a postępowanie nakazowe. Uwagi o orzekaniu kary pozbawienia wolności pod nieobecność oskarżonego 239

Anna Podolska, Tomasz Tadeusz Koncewicz

Resocjalizacja jako przesłanka wykonania europejskiego nakazu aresztowania 250

<i>Barbara Stańdo-Kawecka</i>	
Problemy spójności prawa karnego – uwagi na tle kodyfikacji prawa karnego wykonawczego	269
<i>Krzysztof Stasiak</i>	
Stosowanie zasady prymatu kar wolnościowych przez polskie sądy	285
<i>Piotr Stępiak</i>	
Opresyjność i humanitaryzm. Paradoksy współczesnego więzienia	297

Rozdział trzeci

Wokół zagadnień kryminalizacji i wykładni przestępstw

<i>Małgorzata Balwicka-Szczyrba, Łukasz Balwicki</i>	
O zakazie udostępniania wyrobów nikotynowych osobom do lat 18 oraz karaniu za jego naruszenie	319
<i>Janina Błachut</i>	
Przestępczość seksualna w fazie ścigania	330
<i>Magdalena Błaszczuk</i>	
Kilka refleksji na temat „psucia” prawa na kanwie art. 54 i 65a Kodeksu wykroczeń	342
<i>Magdalena Budyn-Kulik</i>	
Odpowiedzialność za popełnienie czynu karalnego z art. 200 Kodeksu karnego po ukończeniu przez nieletniego 18 lat	353
<i>Joanna Długosz-Józwiak</i>	
Karnoprawny zakaz obrotu sfałszowanymi produktami leczniczymi z perspektywy wymogu określoności	366
<i>Kamil Frąckowiak</i>	
O problemach z granicami kryminalizacji przestępstwa groomingu z art. 200a Kodeksu karnego	378
<i>Anna Golonka</i>	
Przestępstwo określone w art. 198 Kodeksu karnego w świetle projektu nowelizacji z dnia 8 marca 2021 r.	391
<i>Katarzyna Jakubczak-Fopke</i>	
Zaufanie w ujęciu art. 199 § 3 Kodeksu karnego wobec psychologicznych i socjologicznych definicji zaufania	404

<i>Jolanta Jabłońska-Bonca, Małgorzata Skórzewska-Amberg</i> Wpływ wadliwej legislacji na skuteczność prawa na przykładzie przepisów Kodeksu karnego dotyczących seksualnego wykorzystywania dzieci	414
<i>Justyna Jurewicz</i> Handel ludźmi w ujęciu konwencji dotyczących niewolnictwa	426
<i>Monika Kotowska, Marta Romańczuk-Grącka</i> Przestępczość okołoprostytucyjna jako obszar zainteresowania zorganizowanych grup przestępczych	438
<i>Radosław Krajewski</i> Prawnokarne aspekty pocałunku	453
<i>Witold Kulesza, Jan Kulesza</i> Przedawnienie jest niesprawiedliwe	465
<i>Jerzy Lachowski</i> Przestępstwo z art. 233 § 1a Kodeksu karnego a zasada <i>nemo se ipse accusare tenetur</i>	485
<i>Andrzej Lewna</i> Problematyka normatywnego znamienia treści pornograficznych w strukturze art. 202 Kodeksu karnego w kontekście działalności artystycznej	497
<i>Agnieszka Liszewska</i> Typizacja groomingu jako formy stadialnej przestępstwa	509
<i>Mikołaj Matecki</i> Grooming: zagadnienia podstawowe na tle poglądów Profesora Jarosława Warylewskiego	519
<i>Aneta Michalska-Warias</i> Aktualne problemy wykładni art. 197 Kodeksu karnego	527
<i>Mariusz Nawrocki</i> Przestępstwo zgwałcenia wspólnego jako forma współdziałania <i>sui generis</i>	540
<i>Paweł Petasz</i> Karnoprawna regulacja kazirodztwa w Polsce	555
<i>Monika Płatek</i> Wokół trybu ścigania przestępstwa zgwałcenia	568

<i>Jacek Potulski</i>	
Ewolucja odpowiedzialności karnej za organizację tzw. turystyki aborcyjnej	580
<i>Jakub Stelina</i>	
Przepisy karne w projekcie Kodeksu zbiorowego prawa pracy	589
<i>Paweł Sut</i>	
Kilka (krytycznych) uwag o konserwatywnych dyskursach doktryny oraz orzecznictwa dotyczących przestępstw seksualnych	602
<i>Szymon Tarapata</i>	
Prowadzenie klubów ze striptizem w perspektywie znamion przestępstw stypizowanych w art. 204 Kodeksu karnego	612
<i>Igor Zgoliński</i>	
Przedawnienie karalności czynów stanowiących lekarskie przewinienia zawodowe	622

Rozdział czwarty

Varia

<i>Monika Adamczak-Retecka</i>	
Pierwsza (taka) sprawa klimatyczna przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej	637
<i>Maciej Barczewski</i>	
Ochrona producentów fonogramów w traktatach o powszechnym zasięgu obowiązywania	648
<i>Tomasz Bąkowski</i>	
Regulacja karnoprawna z perspektywy administracyjnego prawa materialnego ze szczególnym uwzględnieniem instytucji administracyjnych kar pieniężnych	658
<i>Mariusz Bogusz</i>	
O konstrukcji tajemnicy adwokackiej (między rygoryzmem a relatywizacją)	667
<i>Eugeniusz Bojanowski</i>	
Z pogranicza prawa administracyjnego i prawa karnego (rzecz o karach)	679
Wojciech Dadak	
Koncepcja <i>homo oeconomicus</i> a konformistyczna i dewiacyjna aktywność jednostek oraz podmiotów zbiorowych w obrocie gospodarczym	686

Michał Gałędek

O planach nałożenia surowych kar na urzędników i skutecznego egzekwowania odpowiedzialności w Królestwie Polskim – rozważania na kanwie projektu Komitetu Cywilnego Reformy z 1815 r. 698

Anna Jurkowska-Zeidler, Kamil Zeidler

Zbrodnia i sztuka: niezwykła historia Artemisii Gentileschi 710

Marek Kulik

Czyn uchybiający godności zawodu nauczyciela akademickiego jako podstawa odpowiedzialności dyscyplinarnej – zagadnienia wybrane 720

Irena Rzeplińska

Śmierć prawa do azylu 732

Sebastian Sykuna

Umiar i takt w pracy prawnika 741

Andrzej Szmyt

Splendor Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. *Honoris causa* 1970–2020 750

Piotr Uziębło

Propozycje projektu ustawy o sądach pokoju z perspektywy jej zgodności z konstytucyjnymi gwarancjami niezależności sądów i niezawisłości sędziowskiej oraz konstytucyjnymi zasadami prawa procesowego 769

Jacek Wiewiorowski

Darwin meets the Emperor? Refleksje na temat kilku konstytucji Konstantyna Wielkiego 780

Jerzy Zajadło

Legendarne orzeczenie Lorda Mansfield: *Somerset v. Stewart* (1772) 797

Małgorzata Maria Żoźna

Z wariografem w poszukiwaniu śladów zdrady i zaburzeń preferencji seksualnej 808

Tabula ad honorem et memoriam 817